

جناب آقای شیخ حسینی مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
جناب آقای خانی مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
جناب آقای ابراهیمی مدیرعامل محترم بانک سپه
جناب آقای خورسندیان مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
جناب آقای حسینی مدیرعامل محترم بانک مسکن
جناب آقای نجارزاده مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
جناب آقای شیرینی مدیرعامل محترم شرکت دولتی پست بانک
جناب آقای اخلاقی فیض آثار مدیرعامل محترم بانک تجارت
جناب آقای لسه گانی مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
جناب آقای سیفی کفشگری مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
جناب آقای فرخ نژاد مدیرعامل محترم بانک ملت
جناب آقای اسکندری مدیرعامل محترم بانک آینده
جناب آقای بلگوری مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
جناب آقای پورسعید رئیس محترم هیأت سرپرستی بانک ایران زمین
مدیرعامل محترم بانک پارسیان
جناب آقای قاسمی مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه
مدیرعامل محترم بانک دی
جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان
جناب آقای قدمی مدیرعامل محترم بانک سرمایه
مدیرعامل محترم بانک سینا
جناب آقای احمدی مدیرعامل محترم بانک شهر
جناب آقای بهاروندی مدیرعامل محترم بانک کارآفرین
جناب آقای فهمی مدیرعامل محترم بانک گردشگری
جناب آقای قضایی پاکدهی مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزوئلا
جناب آقای جوادی مدیرعامل محترم موسسه اعتباری غیربانکی ملل

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند؛ به موجب مفاد ماده (۹۸) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، عقد مرابحه به مجموعه عقود مذکور در تبصره ذیل ماده (۳) قانون عملیات بانکی بدون ربا (بپره) اضافه شد. بر همین اساس، «دستورالعمل اجرایی عقد مرابحه» نیز پس از تصویب در شورای پول و اعتبار، طی بخشنامه شماره ۹۰/۱۴۱۶۶۹۶ مورخ ۱۳۹۰/۶/۲۰ و اصلاحیه آن طی بخشنامه شماره ۹۴/۳۴۷۲۷۸ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۷، به شبکه بانکی کشور ابلاغ گردید. استحضار دارند عقد مرابحه با توجه به جامعیت کاربرد و قلمرو موضوعی گسترده آن در خصوص کالاها و همچنین خدمات و منافع، روش‌های متنوع بازپرداخت آن شامل نقدی و نسبه اعم از دفعی و اقساطی، از قابلیت‌های وسیع برای برآورده ساختن نیازهای اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی و بالخصوص بنگاه‌های اقتصادی برخوردار است. در همین رابطه، وفق ماده (۲) دستورالعمل ناظر، مؤسسه اعتباری می‌تواند به منظور رفع نیازهای واحدهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی برای تهیه مواد اولیه، لوازم یدکی، ابزار کار، ماشین آلات، تأسیسات، زمین و سایر کالاها و خدمات مورد احتیاج این واحدها و نیز تهیه مسکن، کالا و خدمات مورد نیاز خانوارها، به سفارش و درخواست متقاضی، مبادرت به تهیه و تملک اموال و تدارک خدمات مورد درخواست نموده و سپس آن را در قالب مرابحه به متقاضی واگذار نماید. لذا عقد مرابحه از ظرفیت بالایی برای جایگزینی با عقود دیگر همچون مشارکت مدنی، مضاربه، فروش اقساطی، جعاله و استصناع برخوردار بوده و می‌تواند با تأمین اعتبار پروژه‌های تولیدی، در حمایت از بخش حقیقی اقتصاد نقش بسزایی ایفا نماید.

لیکن بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد، در طول دهه گذشته که استفاده از عقد مرابحه در شبکه بانکی کشور رایج شده است، کاربرد عقد مرابحه نوعاً منحصر به تأمین مالی مصرف‌کنندگان خرد بوده است. به گونه‌ای که علی‌رغم رشد تسهیلات اعطایی بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی در قالب عقد مرابحه طی سال‌های اخیر، از ظرفیت‌های آن برای تأمین مالی پروژه‌های تولیدی و بخش واقعی اقتصاد کمتر استفاده شده است.

لذا با عنایت به مراتب مذکور، استفاده از «مرابحه پروژه‌ای یا اعتبار برای پروژه» که کاربردی نوین از عقد مرابحه است که به صورت گسترده در بانک‌های اسلامی سایر کشورها استفاده می‌شود و همان کارکرد عقد مرابحه در سطح خرد را در ارتباط با طرح‌ها و پروژه‌ها در سطح کلان برعهده دارد، توصیه می‌شود. با توجه به این که، عقد مرابحه نرخ سود ثابت و از پیش تعیین شده دارد، لذا اجرای مرابحه پروژه‌ای برای تأمین مالی طرح‌های اقتصادی، ساده‌تر از اجرای صحیح عقود مشارکتی از جمله مشارکت مدنی می‌باشد. علاوه بر این، بر خلاف عقود مشارکتی که فقط در صورت اتمام

موضوع مشارکت و تحویل آن به مشتری یا در صورت فروش یا واگذاری آن به مشتری در قالب عقد فروش اقساطی، شناسایی درآمد آن امکان پذیر است، در تسهیلات مرابحه نقدی، در زمان تحویل کالا یا ارائه خدمت به مشتری و در تسهیلات مرابحه نسبه دفعی، در سررسید تسهیلات و در تسهیلات مرابحه نسبه اقساطی، در سررسید هر قسط، امکان شناسایی درآمد وجود دارد.

در همین راستا، ذیلاً مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۰ شورای محترم فقهی بانک مرکزی با موضوع «مرابحه پروژه ای به عنوان مدل عملیاتی جدید کاربرد عقد مرابحه در شبکه بانکی کشور» برای استحضار ایفاد می گردد:

«فرآگیری استفاده از عقد مرابحه جهت تأمین مالی فعالیت های اقتصادی (از جمله حوزه تولید یا تجارت)،

موضوع دستورالعمل اجرایی عقد مرابحه و اصلاحات بعدی آن مصوب یک هزار و دویست و سیزدهمین

جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۹ شورای پول و اعتبار، مورد تأکید قرار گرفت.»

خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به واحدهای ذی ربط در آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت مقتضی به عمل آید و در صورت وجود هرگونه سؤال و ابهام احتمالی، موضوع رأساً از اداره بررسی های بانکداری اسلامی و دبیرخانه شورای فقهی بانک مرکزی استعلام گردد. ۶۳۳۸۶۳۰/۵۵.ح

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضاغنی آبادی الهام چیت سازان

۳۸۱۶

۳۳۱۵-۰۲

محمد

محمد

رونوشت:

- جناب آقاي شمسي نژاد مديرعامل محترم بانك قرض الحسنه مهر ايران: جهت استحضار.
- جناب آقاي حسين زاده مديرعامل محترم بانك قرض الحسنه رسالت: جهت استحضار.
- وزارت امور اقتصادي و دارايي، جناب آقاي دكتر شريفزاده، معاون محترم امور بانكي، بيمه و نظارت بر شرڪتھاي دولتي وزارت امور اقتصادي و دارايي، جهت استحضار.
- نهاد رياست جمهوري: جناب آقاي دكتر دهقان، معاون محترم حقوقي رئيس جمهور، جهت استحضار.
- صندوق ضمانت سپرده ها: جناب آقاي اكرمي، رئيس محترم صندوق ضمانت سپرده ها، جهت استحضار.
- سازمان بازرسي كل كشور: بهيات محترم سازمان بازرسي مستقر در بانك مركزي، جهت استحضار
- ديوان محاسبات كشور، جناب آقاي حسيني، مدير محترم گروه حسابري ديوان محاسبات كشور در بانك مركزي، جهت استحضار.
- سازمان حسابري: جناب آقاي جليلي، مديرعامل محترم سازمان حسابري، جهت استحضار.
- جامعه حسابداران رسمي ايران: جناب آقاي پناهي، دبير محترم جامعه حسابداران رسمي ايران، جهت استحضار.
- كانون بانك ها و موسسات اعتباري خصوصي: جهت استحضار.
- شوراي هماهنگي بانكها: جهت استحضار.